

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาต่างประเทศ : กรณีศึกษา
นักศึกษาจีนในโครงการความร่วมมือทางวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
The Analysis of Instructional Achievement of the Thai language for Foreign
Students : A Case Study of Chinese Students of the Academic Cooperation
Project of Rajabhat Rajanagarindra University

จรรยาลักษณ์ เกษบุตร และกรกานต์ พรหมเดเวช
สาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Abstract

The objectives of this research were aimed to study and analyze the instructional method of the Thai language for foreign students of teachers in Thai Language for Foreign Students Program (B.A) and to measure students' learning achievement through the vocabulary test. The test was focused on basic Thai vocabularies in elementary level. The 1951 vocabularies were selected from the research, entitled "Basic Lexicon for Beginning Learners of Thai". The population and samplings were the 7 second-year Chinese students and 3 fourth year Chinese students under the academic cooperation project between Thai Language for Foreign Students Program, Rajabhat Rajanagarindra University.

The findings revealed that the students' learning achievement required for three stages, as: 1) Instruction of listening and speaking : students were provided learning opportunity on pronunciation for consonants, vowels and tone production as well as learning how to pronounce correctly words and phrases, 2) Reading practice : the students would be taught how to read correctly and some basic reading strategies from easy words to more difficult ones respectively, and 3) From reading to writing : students would learn for basic writing. By this, the three consonant groups (high-level, medium-level and low-level consonants) would be taught. Afterwards, they would learn how to combine the consonants and vowels as well as the consonants with Tantaqhat, the mark placed over final consonant of a word to indicate that it is mute. The instruction of writing would be done with oral reading. Afterwards, the dialogue and descriptive writings would be taught. This instruction was used to measure foreign students' learning achievement on the known and unknown words. The measurement could be classified into five categories. The study revealed that the average of students' known vocabularies was 68.89. After they were the senior students, their learning achievement were increased. The average of the students' known vocabularies was 92.65. Students could appropriately apply their knowledge for communication and career.

Keyword : Achievement, Instruction, Foreign students

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์วิธีการสอนภาษาไทยของอาจารย์ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย สำหรับชาวต่างประเทศให้แก่ นักศึกษาชาวต่างประเทศ และวัดผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้วิธีการสอนจากการทดสอบคำศัพท์พื้นฐานภาษาไทย ในระดับต้น ในรายการคำศัพท์ที่มาจากกรอกรวิจัย เรื่อง การกำหนดคำศัพท์พื้นฐานภาษาไทยสำหรับผู้เรียน ชาวต่างประเทศระดับต้น จำนวน 1,951 คำ โดยใช้ประชากรกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาจีน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 7 คนและชั้นปีที่ 4 จำนวน 3 คน ในโครงการความร่วมมือทางวิชาการ สาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

ผลการศึกษาพบว่า วิธีการเรียนการสอนที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มี 3 ขั้นตอนดังนี้ 1) เริ่มต้นต้องสอนการฟัง - การพูด คือ ฟังและออกเสียงวรรณยุกต์ สระ และพยัญชนะ แล้วถึงฟังและออกเสียงคำศัพท์และวลี 2) ฟังสอนการอ่าน คือการอ่านออกเสียง และการสอนการอ่าน การฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยสำหรับคนไทยต่างชาตินั้นเริ่มเรียนในระดับง่ายๆ และเพิ่มความยากของคำศัพท์มากขึ้นตามลำดับ 3) อ่านเป็นแล้วจึงมาสอนการเขียน เริ่มจากการเขียนขั้นพื้นฐาน เริ่มจากการฝึกเขียนพยัญชนะตามหมู่อักษรกลาง สูง และต่ำ แล้วจึงเริ่มเขียนพยัญชนะพร้อมสระ และเริ่มเรียนรู้คำที่มีตัวสะกดการันต์ที่ยากขึ้นเรื่อยๆ ตามลำดับ และในการเรียนการเขียนขั้นพื้นฐานจึงควบคู่ไปกับการอ่านออกเสียงเสมอ จากนั้นจึงฝึกการเขียนที่เป็นบทสนทนาและฝึกการเขียนแบบบรรยาย จากวิธีการสอนดังกล่าวมานำมาวัดผลสัมฤทธิ์ การจัดการเรียนการสอนนักศึกษาต่างประเทศที่มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่รู้และไม่รู้จัก โดยการวัดความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ทั้งหมด 5 หมวด จากการศึกษาพบว่า คำศัพท์ที่นักศึกษาจำได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 68.89 และเมื่อมาเรียนในระดับชั้นปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น พบว่าคำศัพท์ที่นักศึกษาจำได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 92.65 และสามารถใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและประกอบอาชีพได้พอสมควร

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ การจัดการเรียนการสอน นักศึกษาต่างประเทศ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์นั้น เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ภาษาไทยในมุมมองของภาษาไทยและการสื่อสาร โดยมีการจัดการศึกษาด้านภาษาควบคู่กับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย ให้เข้าใจเพื่อให้บัณฑิตสามารถสื่อสารภาษาไทยในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่ต้องการมาศึกษาต่อในหลักสูตรตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. 2550 มีนักศึกษาและอาจารย์แลกเปลี่ยนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2552 จนถึงปัจจุบัน โดยผลการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาในสัญญาความร่วมมือดังกล่าวตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาถือว่าประสบความสำเร็จ เมื่อเทียบจากการพัฒนาทางการใช้ภาษาจนเป็นที่ยอมรับในหน่วยงานต่างๆ ที่ได้รับนักศึกษาเข้าทำงาน โดยสำรวจจากภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาที่ผ่านมาต่างให้การยอมรับในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในหลักสูตรที่สามารถพัฒนาการใช้ภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างประเทศ ควรมีจุดเริ่มต้นที่หลักสูตรซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญคือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และการ

ประเมินผล เพื่อเป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน และตรงเป้าหมายของหลักสูตร และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงมากที่สุด (วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา, 2548, หน้า 5) ผู้วิจัยได้รวบรวมเทคนิคการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศของผู้มีประสบการณ์จากแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยพื้นฐานให้แก่ชาวต่างประเทศ การจัดการกิจกรรมในการสอนชาวต่างประเทศ เทคนิคการสอนภาษาไทยให้ประสบผลสำเร็จ ตลอดจนลักษณะและคุณสมบัติของผู้สอนชาวต่างประเทศที่ควรมี จากอาจารย์แลกเปลี่ยนโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2561 และอาจารย์ที่มีประสบการณ์สอนผู้เรียนชาวต่างประเทศในรายวิชาต่างๆ ในสาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ หลักสูตรภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ โดยเริ่มตั้งแต่การสอนผู้เรียนต่างประเทศที่ไม่รู้ภาษาไทยไปจนถึงนักศึกษาต่างประเทศที่มาแลกเปลี่ยนในระดับชั้นปีที่ 3-4 ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยเน้นในเรื่องเทคนิคพิเศษในการสอนภาษาไทยให้แก่ นักศึกษาต่างประเทศ ขั้นตอนการสอนที่ควรฝึกตามลำดับตั้งแต่เริ่มเรียนภาษาไทย การฝึกทักษะทางภาษาที่ควรปฏิบัติในการสอนนักศึกษาต่างประเทศรวมไปถึงที่วิธีแก้ไขปัญหาทางภาษา และลักษณะของผู้สอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศที่ควรมีเพื่อหวังว่าจะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาต่างประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์วิธีการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศของอาจารย์ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศให้แก่ นักศึกษาชาวต่างประเทศ
2. เพื่อวัตถุประสงค์จากการเรียนรู้วิธีการสอน ของนักศึกษาจีน ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ในโครงการความร่วมมือทางวิชาการ สาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์กับนักศึกษาต่างประเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเก็บข้อมูลตั้งชั้นตอนต่อไป

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการจากเอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง กระบวนการหลักของการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ (ทศนา แชมมณี, 2545, หน้า 131-132) จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการต่อไปนี้

1) ผู้สอนมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning Experience) ที่เป็นรูปธรรมในเรื่องที่จะเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ลงไปประสบด้วยตนเอง

2) ผู้เรียนมีการสะท้อนความคิด (Reflect) และอภิปรายร่วมกัน เกี่ยวกับสิ่งที่ได้ประสบมาหรือเกิดขึ้นในสถานการณ์การเรียนรู้

3) ผู้เรียนมีการสร้างความคิดรวบยอด หลักการ สมมติฐานจากประสบการณ์ที่ได้รับ

4) ผู้เรียนมีการสร้างความคิดรวบยอด หลักการ สมมติฐานต่างๆ ที่สร้างขึ้นไปทดลองหรือประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ

5) ผู้สอนมีการติดตามผล และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนผลการทดลอง ประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อขยายขอบเขตของการเรียนรู้ หรือปรับเปลี่ยนความคิด หลักการ สมมติฐานต่างๆ ตามความเหมาะสม

6) ผู้สอนมีการวัด และประเมินผลโดยใช้การประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ประกอบกับการประเมินผลของผู้สอนด้วย นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการแนวคิดการสอนแบบเน้นประสบการณ์ (Experience – Based Approach) ร่วมกับ แนวคิดการสอนภาษาแบบอัตถภาค (Genre-Based Approach) มาพัฒนา ผู้เรียนชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง (กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒน์กุล, 2561, หน้า 173-174) และนำรูปแบบการสอนเชิงระบบ ADDIE Model มาใช้ในการวิเคราะห์ออกแบบเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการเรียนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ (A : Analyze) ผู้สอนต้องวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในครั้งนั้นว่า จะสอนใคร คุณลักษณะของผู้เรียนเป็นอย่างไร จุดมุ่งหมายของผู้เรียนหรือเป้าหมายของการเรียนรู้นั้นคืออะไร จากนั้นจึงวิเคราะห์เนื้อหาว่าจะสอนอะไรให้กับผู้เรียน ตลอดจนวิเคราะห์วิเคราะห์หรือวางแผนวิธีการวัด และประเมินผลว่าจะวัดผลอย่างไรจึงจะบรรลุเป้าหมายที่ผู้สอนได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 2 การออกแบบ (D : Design) เมื่อผู้สอนวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นที่ 1 เรียบร้อยแล้วในขั้นนี้ผู้สอนต้องออกแบบรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ อันได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนในแต่ละบทเรียน การกำหนดโครงร่างเนื้อหา และความสัมพันธ์ของเนื้อหาในบทเรียนตลอดจนจัดทำแผนการสอน หรือแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อกำหนดเนื้อหา รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลนั้น

ขั้นที่ 3 การพัฒนา (D : Develop) คือขั้นที่ผู้สอนนำผลลัพธ์ที่ได้จากการออกแบบมาดำเนินการต่อ ซึ่งเป็นการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาเป็นบทเรียนต้นแบบ พร้อมทั้งจะนำไปใช้ในชั้นทดลอง

ขั้นที่ 4 การนำไปใช้ (I : Implement) เป็นการนำบทเรียนที่พัฒนาขึ้น เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายตามวิธีการที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 5 การประเมินผล (E : Evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบการสอน ADDIE เพื่อประเมินผลบทเรียนและนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้บทเรียนที่มีคุณภาพ

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาผู้เรียนชาวต่างประเทศให้เรียนรู้อาษาไทยให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลได้นั้นการเรียนรู้อาษาไทยให้มีความจริงเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้นั้น ผู้สอนต้องศึกษาวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมเพื่อไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้ได้

2. ผู้วิจัยได้พัฒนา แก้ไข ปรับปรุงและประยุกต์ใช้แบบสอบถามจากกรอบแนวคิดการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างประเทศในเอกสาร ตำราต่างๆ และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือก่อนนำมาใช้จริง และนำแบบสอบถามไปตรวจหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกให้ตอบ (Checklist) เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา และระยะเวลา ในการปฏิบัติงาน ประวัติผลงานในการทำงาน สอนนักศึกษาชาวต่างประเทศ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยพื้นฐานให้แก่ชาวต่างประเทศ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในการสอน
ชาวต่างประเทศ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับเทคนิคการสอนภาษาไทยให้
ประสบผลสำเร็จ

ตอนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิด เป็นการเสนอข้อเสนอละ
ความคิดเห็นของผู้สอน เกี่ยวกับลักษณะและคุณสมบัติของผู้สอน
ชาวต่างประเทศที่ควรมี

3. ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์จาก แบบสอบถาม
ที่อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ
จำนวน 5 ท่าน คือ อาจารย์จรยาลักษณ์ เกษบุตร อาจารย์กรกานต์
พรหมเดเวช อาจารย์ศิริลักษณ์ ศรีกล้า อาจารย์ ดร.วรี เรืองสุข และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา นิสัยสัตย์

4. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการสอนภาษาไทย และ
วัดผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้วิธีการสอนจากการทดสอบคำศัพท์
พื้นฐานภาษาไทยในระดับต้น ในรายการคำศัพท์ที่มาจากกรวิชัย
เรื่องกำหนดคำศัพท์พื้นฐานภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาว
ต่างประเทศระดับต้น (รุ่งฤดี แผลงศร, 2557, หน้า 174-183)
จำนวน 1,951 คำ โดยใช้ประชากรกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาจีน
ชั้นปีที่ 2 จำนวน 7 คนและชั้นปีที่ 4 จำนวน 3 คน ในโครงการ
ความร่วมมือทางวิชาการ สาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์กับนักศึกษาต่างประเทศ โดยสถิติ
ที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์วิธีการสอนภาษาไทยสำหรับชาว
ต่างประเทศของอาจารย์ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
ภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศให้แก่ นักศึกษาชาวต่างประเทศ

การจัดเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับผู้ไม่มีพื้นฐานนั้น หากจะ
เปรียบเทียบให้เห็นภาพเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายที่สุด อาจเปรียบเทียบได้
กับเด็กเล็กที่ยังไม่เข้าใจภาษา ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่
การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนนั้น เด็กเล็กเริ่มจากการได้ยิน
เสียงแล้วจึงออกเสียงตาม การฟังและการพูด จึงเป็นทักษะเริ่มต้น
ที่นักศึกษาสามารถเรียนรู้ไปได้พร้อมๆ กัน จากนั้นจึงเรียนรู้การอ่าน
ออกเสียง จากสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ผูกการจดจำเสียงตัวอักษร
ฝึกอ่านเขียนอักษร แต่ละตัว แล้วพัฒนาประสมคำ สร้างประโยค
จนถึงการเขียนย่อหน้า นำมาประกอบกันเป็นเรื่องราวต่างๆ
ดังรายละเอียดขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การสอนการฟัง - การพูด

1.1 ฟังและออกเสียงวรรณยุกต์ สระ และพยัญชนะ
ภาษาไทยนั้น มีเอกลักษณ์ที่ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญและ
ยากสำหรับชาวต่างประเทศ คือ เสียงวรรณยุกต์ 5 เสียง การฝึกฟัง

และพูดขั้นแรก จำเป็นต้องให้นักศึกษารู้จักเสียงวรรณยุกต์ทั้งห้า
ก่อนที่จะให้จดจำตัวอักษรใดๆ โดยให้ฟังและออกเสียงอักษรกลาง
ประสมสระเสียงยาว ซึ่งผันเสียงวรรณยุกต์ได้ตรงตามรูปวรรณยุกต์
ครบทั้ง 5 เสียง เช่น อา อ่า อ้า อ๊า อ๋า, กา ก่า ก๊า ก๋า, จา จ่า จ๊า
จ๋า จ๊า เป็นต้น จากนั้นจึงสอนให้รู้จักเสียงอักษรสูง เช่น ผ ผอ ผอ
และอักษรต่ำ เช่น พ พอ พอ เป็นต้น โดยเรียนการออกเสียงอักษร
ตามระบบอักษรสามหมู่ คือ อักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ แล้ว
เริ่มประสมสระเสียงยาวและสระเสียงสั้น แล้วจึงผันเสียงตามหมู่
อักษรในชั้นการอ่านออกเสียงต่อไป

1.2 ฟังและออกเสียงคำศัพท์และวลี

ในขณะที่นักศึกษาเข้าใจเสียงวรรณยุกต์ สระและ
พยัญชนะบางส่วน นักศึกษาสามารถเริ่มฝึกการฟังและการพูด
คำศัพท์และวลีสั้นๆ พร้อมๆ กับการเรียนรู้เสียงพยัญชนะ ให้ครบ
44 ตัว และเรียนรู้เสียงสระให้ครบ 32 เสียง โดยระหว่างนี้ อาจจะ
ไม่เน้นความสามารถในการเขียนอักษรต่างๆ มากนัก แต่หาก
นักศึกษาสามารถฝึกฝนการเขียนอักษรไปพร้อมๆ กันได้ จะเป็น
ประโยชน์ทำให้การเรียนพัฒนาทักษะทั้งสี่ได้อย่างรวดเร็ว

คำศัพท์และวลีที่เรียนรู้ในขั้นพื้นฐาน ควรเป็นคำศัพท์ที่
ใกล้ตัว มีโอกาสใช้บ่อยๆ ออกเสียงง่าย และสะกดง่าย เช่น คำ
ทักทาย คำเรียกเครือญาติ อวัยวะในร่างกาย ตัวเลข เวลา อายุ คำ
เรียกวันทั้ง 7 วัน ชื่อเดือนทั้ง 12 เดือน สี ชื่ออาหาร ผักผลไม้ คำถาม
ต่างๆ เป็นต้น

ในขั้นนี้นักศึกษาเริ่มฝึกพูดทักทายและถามตอบสั้นๆ ได้
เช่น สวัสดีครับ สวัสดีค่ะ คุณสบายดีหรือคะ ขอโทษ ขอบคุณ นี่ นั่น
โน่น อะไร นี้อะไร ใคร ก็โมง โด๊ะ เก้าอี้ หอพัก ห้องเรียน พ่อ แม่
บ้าน หัว หน้า ตา หู จมูก หนึ่ง สอง สาม ฯลฯ

1.3 ฟังและออกเสียงประโยคและบทสนทนา เมื่อ
นักศึกษาจดจำคำศัพท์ได้ จึงเริ่มเรียนรู้ประโยคที่ยาวขึ้น ฝึกถามตอบ
ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม ฝึกพูดหัวข้อง่ายๆ เช่น การแนะนำตัวเองและ
เพื่อน แนะนำบ้านเกิด การพูดตามหัวข้อที่กำหนดให้ เช่น ความฝัน
ของฉัน จนถึงการเล่นละครพูด ฝึกการฟัง การพูดโดยใช้สื่ออื่นๆ เช่น
ดูหนัง ฟังเพลง ฟังโฆษณา ฟังข่าว ฯลฯ แล้วพูดตอบคำถามตาม
ความเข้าใจ การฝึกฝนด้วยวิธีเหล่านี้ ทำให้นักศึกษาพัฒนาความ
สามารถด้านการฟัง การพูดได้อย่างรวดเร็ว

2. การสอนการอ่าน

2.1 การอ่านออกเสียง

การฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยสำหรับคน
ต่างประเทสนั้น จำเป็นต้องมีพื้นฐานเรื่องการผันอักษรสามหมู่อย่างดี
หากนักศึกษาไม่เข้าใจเรื่องนี้อย่างถ่องแท้ ย่อมส่งผลให้อ่านออกเสียง
ผิดพลาด และยังส่งผลต่อไปถึงการเขียนอีกด้วย เช่น คำว่า “คะ”
และ “คะ” ที่มีผู้สับสนอย่างมาก โดยออกเสียง “นะคะ” แต่เขียนเป็น

“นะคะ” โดยไม่ทราบว่าคุณเองเขียนวรรณยุกต์ผิด เป็นต้น นอกจากนี้ นักศึกษาต่างประเทศโดยเฉพาะชาวจีน ส่วนใหญ่จะมีปัญหาเรื่องการออกเสียงสระสั้นและยาว เช่น ไทย ออกเสียงเป็น ทาย และ ปัญหาการออกเสียงภาษาไทยที่ไม่มีเสียงนั้นๆ ในภาษาจีน ทำให้ออกเสียงสับสนหรือออกเสียงผิด เช่น ออกเสียง ร ไม่ได้ (เช่นเดียวกับคนไทยส่วนใหญ่) ออกเสียงตัวสะกด แม่กง เป็น กน เช่น จีน ออกเสียงเป็น จิง ไม่ออกเสียงตัวสะกด เช่น สิบ ออกเสียงเป็น สิ ออกเสียงสระผิด เช่น โรง ออกเสียงเป็น ลอง หอพัก ออกเสียงเป็น โหพะ ออกเสียงวรรณยุกต์ผิด เช่น หก ออกเสียงเป็น โห้ เป็นต้น ในขั้นตอนการสอนอ่านออกเสียง จึงจำเป็นต้องให้นักศึกษาเข้าใจจุดกำเนิดเสียง และพยายามสังเกตอย่างใกล้ชิดและแก้ไขเป็นรายบุคคล

2.2 การอ่านในใจ

การฝึกอ่านในใจจะเริ่มเรียนในระดับง่ายๆ และเพิ่มความยากของคำศัพท์มากขึ้นตามรายวิชาในหลักสูตรภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ได้แก่ รายวิชาทักษะการอ่านภาษาไทย วิชาการอ่านในชีวิตประจำวัน วิชาการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการอ่านหนังสือพิมพ์ไทย 1, 2 คำศัพท์ที่ใช้จะเป็นคำศัพท์ที่มาจากงานวิจัยเรื่อง การกำหนดคำศัพท์พื้นฐานภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศระดับต้น (รุ่งฤดี แผลงศร, 2557, หน้า 174-183) โดยอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ จะทดสอบคำศัพท์พื้นฐานดังกล่าว จำนวน 1,951 คำกับนักศึกษาต่างประเทศในระดับชั้นปีที่ 2 ก่อน เพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่รู้และไม่รู้จัก ทั้งนี้คำศัพท์ที่รู้จักจะทบทวนและนำมาใช้ในการอ่านในใจระดับง่าย ส่วนคำศัพท์ที่ไม่รู้จักจะนำมาใช้ในการอ่านในใจระดับที่ยากขึ้นตามลำดับ นักศึกษาสามารถเปิดพจนานุกรมจีน-ไทย เพื่อหาความหมายในขณะอ่านได้ แต่ปัญหาสำคัญคือคำศัพท์บางคำที่คำอธิบายภาษาจีนไม่ตรงกับภาษาไทย ผู้สอนจะใช้การอธิบายความหมายอย่างง่ายที่สุดพร้อมยกตัวอย่างประโยคที่ใช้ เช่น คำศัพท์ว่า “ภาษี” ผู้สอนจะอธิบายว่า หมายถึงเงินที่เก็บจากประชาชนแล้วในมาสร้างสิ่งต่างๆ ให้กับประเทศ เป็นต้น

3. การสอนการเขียน

3.1 การเขียนขั้นพื้นฐาน

การสอนการเขียนขั้นพื้นฐาน เริ่มจากการฝึกเขียนพยัญชนะตามหมู่อักษรกลาง สูง และต่ำ แล้วจึงเริ่มเขียนพยัญชนะพร้อมสระ เช่น กะ กา กิ กี, จะ จา จิ จี, ขะ ขา ขิ ซี, คะ คา คี ฯลฯ จากนั้นจึงเริ่มเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า, ขา ข่า ข้ำ, คา ค่า ค้า และเริ่มเรียนรู้คำที่มีตัวสะกดการันต์ที่ยากขึ้นเรื่อยๆ การสอนการเขียนนี้ นักศึกษาจะได้ฝึกการอ่านออกเสียงไปพร้อมกัน การเรียนการเขียนขั้นพื้นฐานจึงควบคู่ไปกับการอ่านออกเสียงเสมอ

3.2 การเขียนงานทั่วไป

เมื่อนักศึกษาจดจำลักษณะตัวอักษรและเสียง ได้แล้ว การเรียนรู้จะพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการจดจำคำศัพท์และวลีต่างๆ ด้วย การฝึกการเขียนอาจเริ่มจากคิบบทสนทนาง่ายๆ เช่น บทสนทนายระหว่าง พ่อ แม่ ลูก บทสนทนาในโรงเรียน แล้วค่อยๆ ยากขึ้นเป็นการเขียนบทสนทนาในร้านค้า ในโรงพยาบาล ในที่ทำงาน เป็นต้น เมื่อฝึกการเขียนที่เป็นบทสนทนาตามตอบเป็นประโยคสั้นๆ จนคล่องแล้ว นักศึกษาจะเริ่มการเขียนแบบบรรยาย เช่น ฝึกเขียนเล่าเรื่อง อธิบายภาพ บอกเล่าความคิด ความรู้สึก เขียนอธิบายขั้นตอนการทำงานบางสิ่งบางอย่างไปจนถึงการเขียนเพื่อกิจธุระส่วนตัว และการเขียนประกอบการทำงาน เช่น เขียนจดหมาย เขียนประกาศ เขียนโฆษณา การเขียนรายงาน เป็นต้น

4. เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน

ผู้สอนจะเตรียมเนื้อหาจากหนังสือเรียนภาษาไทยเล่ม 1-4 โดยเริ่มจากเสียงในภาษาไทย การออกเสียงพยัญชนะ สระ โดยสอนคู่กันไปทีละบทเรียน เช่น บทที่ 1 -า -ะ -อ -าะ, ก จ ด ฎ ต ฏ บทที่ 2 ี ึ -ะ -แ -ะ, ป บ อ พร้อมให้ฝึกออกเสียงพยัญชนะประสมเสียงสระไปด้วย เช่น

ก	ก	ก	ก
กา	กะ	กอ	เกะ

นอกจากนี้ยังเพิ่มคำศัพท์ให้นักศึกษาได้รู้จักและฝึกออกเสียงด้วย โดยมีภาษาจีนแปลกำกับด้วยทุกคำ และฝึกการใช้คำในประโยคต่างๆ เช่น นี้ - นีอะไรคริบ (คะ) ในเรื่องต่อมา จะเป็นเรื่องวรรณยุกต์ จะใช้ตารางผันวรรณยุกต์ไปพร้อมกับการสอนเสียงพยัญชนะไปด้วยเลย เรื่องต่อมาจะเป็นเรื่องตัวสะกดในมาตราต่างๆ คำขยายในภาษาไทย เช่น ห้องเรียนของเราใหญ่ ห้องเรียนของเราใหญ่มาก เป็นต้น ต่อมาจะเป็นเรื่องคำศัพท์เรื่องต่างๆ เช่น เวลา (จัดเวลาให้ดี) ญาติ งานรื่นเริง เจ็บป่วย เป็นต้น ในเรื่องประโยค จะปรากฏในการเรียนคำศัพท์ด้วย โดยให้นักศึกษารู้จักการนำคำมาใช้ในประโยคต่างๆ และให้นักศึกษาแปลประโยคภาษาจีนเป็นภาษาไทย เป็นต้น

การเรียนเกี่ยวกับการสนทนาจะสอนโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับประเทศไทยสลับคู่กันไปกับชาตินั้นๆ เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจง่ายๆ เช่น วันปีใหม่ไทยก็จะยกของจีนตามด้วยของไทย เปรียบเทียบข้อเหมือน ข้อแตกต่าง แต่จะไม่ลงรายละเอียดลึกเกินไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับของนักศึกษานั้นเอง ซึ่งตรงกับแนวคิดของ รุ่งฤดี แผลงศร (2557, หน้า 5) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศโดยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติที่ว่า บทบาทของผู้สอนทักษะการพูดภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัตินี้ ผู้สอนต้องพยายามให้

ผู้เรียนชาวต่างประเทศเข้าใจคำศัพท์และโครงสร้างรูปประโยคจากการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การออกเสียง การให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศหาความหมายของคำศัพท์ด้วยตนเอง หรือการให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศฝึกแต่งประเทศตามโครงสร้างรูปประโยคที่ผู้สอนกำหนด โดยใช้สถานการณ์จริงนั่นเอง

5. ลักษณะของผู้สอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศที่นักศึกษาชอบ

นักศึกษาภาษาต่างประเทศ ล้วนชอบบรรยากาศการเรียนที่สนุกสนาน ผ่อนคลาย ในขณะที่ต้องได้รับความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้จดจำและนำไปใช้ได้ถูกต้อง ผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความสามารถทั้งเนื้อหาตามทฤษฎี เทคนิควิธีสอน จิตวิทยาการเรียนรู้ และคุณสมบัติส่วนตัวอื่นๆ ที่ทำให้นักศึกษาสนใจเรียนรู้อยู่เสมอ

5.1 ความรู้ด้านเนื้อหาวิชาที่ถูกต้อง แม่นยำและละเอียดลึกซึ้ง

ผู้คนจำนวนมากเข้าใจผิดว่า เพียงแค่เป็นคนไทยก็สอนภาษาไทยได้ แท้จริงแล้วคนที่ขาดความรู้ทางภาษาที่แท้จริงเหล่านี้เองที่สร้างความไม่ชัดเจน ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดทางภาษาและการสื่อสารสืบเนื่องไป เช่น ครูที่ไม่มีความรู้เรื่องหม้ออักษรกลาง สูง ต่ำ และไม่เข้าใจเรื่องการผันเสียงวรรณยุกต์ของหม้ออักษร ทำให้เห็นคำแล้วออกเสียงผิด หรือพูดเสียงหนึ่งแต่เขียนอีกรูปหนึ่ง เช่น ออกเสียงว่า “นะคะ” แต่เขียน “นะคะ” โดยไม่รู้ว่าจะเขียนผิด ทำให้เกิดปรากฏการณ์เขียน-อ่านผิดไปทั่วประเทศไทย เป็นต้น และเนื่องจากชาวต่างประเทศมิได้เกิดมากับภาษาไทย บางสิ่งคนไทยเข้าใจโดยไม่จำเป็นต้องมีคำอธิบาย แต่เมื่อชาวต่างประเทศเขียนตำราเรียนภาษาไทย มักเขียนอธิบายเพื่อแบ่งแยกวิธีใช้ให้ชัดเจน นักศึกษาอาจตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อสงสัยได้ทุกเรื่อง และตลอดเวลา เมื่อฟังคำอธิบายแล้วก็อาจจะเข้าใจได้ง่ายๆ เช่น การใช้คำว่า “เป็น” ต่างกับคำว่า “คือ” อย่างไร เมื่อใดใช้คำว่า “เป็น” และเมื่อใดใช้คำว่า “คือ” อาจเป็นคำถามที่คนไทยไม่เคยสงสัย และใช้รวมๆ กันในภาษาพูด เช่น อาจจะพูดว่า “เขาเป็นใคร” หรือ “เขาคือใคร” ก็ได้ แต่เมื่อมีการแบ่งวิธีใช้คำสองคำนี้ในตำราเรียนภาษาไทยของจีนแล้ว นักศึกษาจึงเกิดความสับสนเมื่อพบว่า คนไทยไม่ใช้ตามข้อกำหนดนั้น และเมื่อผู้สอนอธิบายยืนยันว่า ตามความนิยมของคนไทย อาจใช้แทนกันได้ นักศึกษากลับไม่เชื่อถือเจ้าของภาษา เนื่องจากมั่นใจว่าตำราเรียนถูกต้องที่สุดเสมอ ผู้สอนจึงจำเป็นต้องคิดหาตัวอย่างเปรียบเทียบให้เข้าใจชัดเจนได้ในทันที อาจพาดพิงถึงภาษาถิ่นที่มีการใช้คำว่า “คือ” และ “เป็น” ในความหมายต่างๆ อีกหลายความหมาย

ผู้สอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศไม่ว่าจะในระดับใด จึงจำเป็นต้องมีความรู้ภาษาไทย ทั้งกว้างและลึกซึ้ง ตั้งแต่การออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่ชัดเจน ถูกต้อง มีความรู้

ทั้งด้านหลักภาษา การใช้คำและสำนวนภาษา จนถึงร้อยกรองประเภทต่างๆ แม้ว่า ผู้สอนอาจไม่ได้ใช้ความรู้ข้างเรื่องในการสอนโดยตรง แต่ก็จำเป็นต้องมีความรู้เพื่อพร้อมใช้สำหรับการตอบปัญหาหรือแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาหลายๆ ประการ ที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อใดก็ได้ นอกจากนี้ยังควรมีลายมือการเขียนอักษรที่สวยงามและถูกต้อง ในระดับที่สามารถเขียนเป็นตัวอย่างในการสอนเขียนอักษรไทยซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญ และจำเป็นต้องใช้งานตลอดไป

ในการเขียนอักษรไทยนั้น ชาวต่างประเทศมักจะสับสนหลายเรื่อง เช่น การรวนหัวตัวอักษรผิดทาง เขียนหัว ง. ู ทวนเข็มนาฬิกาเหมือนเขียนเลข 9 หรือเขียน ก.โก่ ด้วยการขีดเส้นสามเส้นคือ ขีดเส้นแรกจากบนลงล่าง แล้วขีดเส้นจากซ้ายไปขวาที่จุดบนของเส้นแรก และต่อด้วยบนลงล่างอีกครั้ง ตามแบบการเขียนอักษรจีน ซึ่งวิธีลากเส้นตัวอักษรที่ผิดพลาดนี้ ทำให้ลีสตัวอักษรผิดและไม่สวยงาม การเขียนอักษรผิดทางมักเกิดจากความเคยชินจากภาษาเดิม รวมทั้งเกิดจากผู้สอนที่ไม่มีความรู้ หรือมีความรู้แต่ไม่ให้ความสำคัญ ซึ่งจะเกิดปัญหาอย่างมากหากจำเป็นต้องเขียนหวัด เนื่องจากคนเราไม่อาจใช้แป้นพิมพ์คอมพิวเตอร์ หรือโทรศัพท์มือถือส่งข้อความได้ทุกเรื่องและทุกเวลาได้ เส้นที่ลากผิดทิศทาง ทำให้อักษรที่เขียนหวัดนั้นกลายเป็นเส้นที่ไม่สื่อความหมาย ผู้สอนจึงจำเป็นต้องใส่ใจในรายละเอียด และพยายามแก้ไขให้ถูกต้อง

นอกจากนี้ ผู้สอนยังต้องมีความรู้รอบตัวมากพอที่จะตอบคำถามต่างๆ ได้ในทันที เนื่องจากชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยมักจะสนใจใคร่รู้เรื่องราวทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย การตอบคำถามชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยนั้น สมควรอย่างยิ่งที่ต้องตอบด้วยภาษาไทย สิ่งสำคัญที่ผู้สอนจำเป็นต้องมี คือ มีความสามารถในการอธิบายเรื่องยากด้วยคำศัพท์ง่ายๆ ผู้สอนควรระมัดระวังการใช้คำศัพท์ คือ ควรใช้คำศัพท์ที่ง่ายที่สุด สั้น กระชับที่สุด มาใช้อธิบายเรื่องยากต่างๆ ให้เข้าใจได้อย่างรวดเร็ว เพราะการอธิบายหรือบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ เพื่อให้เข้าใจนั้น มีช่วงเวลาการทดสอบความรู้ทางคำศัพท์ของนักศึกษา เช่น หากผู้สอนคิดถึงข้อความว่า “ประชาชนชาวไทยมีแนวความคิดว่า...” ก็อาจจะใช้เพียงแค่ “คนไทยคิดว่า.....” ก็เพียงพอแล้วสำหรับการสื่อสาร เป็นต้น พร้อมกันนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องมีความสามารถในการยกตัวอย่าง เปรียบเทียบหรือขยายความด้วยวิธีต่างๆ เพื่อตอบคำถามให้นักศึกษาเข้าใจได้โดยง่ายและชัดเจนอีกด้วย

5.2 ความสามารถด้านเทคนิควิธีสอนและสื่อการสอนต่างๆ

ผู้สอนที่มีเทคนิควิธีสอน มีกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย และมีสื่อประกอบการสอนที่หลากหลาย ย่อมทำให้นักศึกษาสนใจและจดจำได้ดีกว่าการนั่งฟังบรรยายเพียง อย่างเดียว สิ่งที่เป็นเครื่องช่วยให้การฝึกฝนด้านภาษาง่ายขึ้นนั้น อาจใช้เพลง คลิปสั้นๆ

ภาพยนตร์ เกม การละเล่นต่างๆ หรืออาจใช้สถานการณ์จำลองและการแสดงละคร อาจเป็นกิจกรรมเดี่ยวหรือกิจกรรมกลุ่ม สลับสับเปลี่ยนไปตามเนื้อหาที่เหมาะสม

5.2.1 การใช้เพลง คลิปสั้น ภาพยนตร์

ผู้สอนควรค้นหาเพลง คลิปสั้น หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเหมาะสม ไม่มีถ้อยคำหยาบคาย ใช้ภาษาที่ไม่ยากเกินไป ใน การเรียนขั้นพื้นฐานต้องการเสียงพูดที่ฉับไวเร็วเกินไป หากมีข้อความ เป็นอักษรบรรยายประกอบเสียง เช่น เพลงคาราโอเกะ คลิปสารคดี หรือภาพยนตร์ที่มีข้อความ ได้ภาพจะเหมาะสมที่สุด ซึ่งสื่อเหล่านี้ ไม่จำเป็นต้องเสียเงินซื้อ แต่จำเป็นต้องใช้เวลาสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต และพิจารณาอย่างละเอียด เลือกสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสอน อาจใช้เพลงเด็ก เช่น ร้องเพลงเพลงสวัสดี เพื่อสอนการทักทาย มีการวัดผลและบันทึกผลการสอนอย่างสม่ำเสมอ

5.2.2 ใช้เกม

เกมหรือกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย ที่นำมาใช้ มี อยู่หลายประเภท อาจใช้เพียงการสะบัดแขนขาสลับข้างแบบต่างๆ พร้อมนับ 1-10 เพื่อฝึกการนับเลข หรือเดินเปิด แล้วท่องซ้าย ขวา ซ้าย - ซ้าย ขวา ซ้าย เพื่อจำซ้าย ขวา เกมต่างๆ มีตัวอย่างอยู่ มาก สิ่งสำคัญคือ ผู้สอนควรมีความคิดสร้างสรรค์ นำเกมต่างๆ มาปรับเปลี่ยน ประยุกต์ใช้ เพื่อให้ตรงวัตถุประสงค์ของบทเรียนและจำนวน นักเรียน ไม่จำเป็นต้องยึดรูปแบบของเกมที่มีอยู่ เพียงแต่นำมาเป็น แนวทางเท่านั้น

5.2.3 การละเล่นต่างๆ

การเรียนภาษาไทยจะน่าสนใจมากขึ้น หากผู้สอน นำการละเล่นแบบไทยๆ มาให้นักศึกษารู้จักและทดลองเล่น ผู้สอน จึงควรหาความรู้เกี่ยวกับการละเล่นของไทยสะสมไว้ใช้ในโอกาสที่ เหมาะสม อาจให้นักศึกษาดู จากวีดิทัศน์ หรือครูเป็นผู้สอนก็ได้ เช่น หมากเก็บ ตะแล็บแก็บ ปิดตาตีหม้อ เป็นต้น เมื่อเรียนปนเล่น นักเรียนจะได้เรียนรู้คำศัพท์อีกส่วนหนึ่ง และจดจำได้อย่าง สนุกสนาน

5.2.4 สถานการณ์จำลองและการแสดงละคร

สถานการณ์จำลองและละคร เป็นการจัดนักศึกษา ให้อยู่ในสถานการณ์ต่างๆ แบบสั้นๆ เช่น ซื่อสินค้า-ขายสินค้า โฆษณาสินค้า เป็นครู-นักเรียน เป็นนักท่องเที่ยว เป็นชานาชาชวนชวน เป็นต้น สถานการณ์จำลอง ผู้สอนเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ให้ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และความรู้พื้นฐานที่นักศึกษา มี เพื่อให้ นักศึกษาคิดและเขียนบรรยายเหตุการณ์ และบทสนทนา มีการ ถาม-ตอบในระหว่างสถานการณ์จำลอง หรือวัดผลหลังจาก จบกิจกรรมแล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลงานของนักศึกษาเป็นสำคัญ

ด้านการแสดงละครนั้น จำเป็นต้องใช้ระยะเวลา และสถานที่ ในการฝึกซ้อมและท่องจำบทในฉากต่างๆ อาจนำเรื่อง

ราวจากนวนิยาย นิทาน เรื่องตามเหตุการณ์ในข่าว หรืออาจเป็น เรื่องที่เขียนขึ้นเอง การฝึกแสดงละคร ต้องจดจำบทสนทนามากมาย ทำให้นักศึกษาพัฒนาการฟังการพูดได้อย่างดี

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นสอดคล้องกับแนวคิดของ วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (2548, หน้า 10) กล่าวว่า การเรียนรู้ตาม สภาพจริงเป็นการช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้โดยให้นักศึกษา เข้าไปเผชิญสถานการณ์จริง ปัญหาจริง ในบริบทจริง โดยใช้ความรู้ และทักษะต่างๆ ในการเข้าใจสภาพความเป็นจริง และแก้ปัญหา ต่างๆ ซึ่งช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ได้เรียนรู้โลก แห่งความเป็นจริง ได้อภิปรายสนทนาในเรื่องที่เป็นสาระสำคัญ และ ได้รับผลการตัดสินใจและการกระทำของตนจากสังคม หรือตามเกณฑ์ มาตรฐานในชีวิต

นอกจากที่กล่าวไปข้างต้นแล้วนั้น ยังมีเทคนิควิธี สอนและการใช้สื่ออื่นๆ อีกหลากหลายรูปแบบที่ผู้สอนนำมา ประยุกต์ใช้ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา เวลา สถานที่และนักศึกษา ประกอบกับความถนัด ความสนใจของผู้สอน เป็นส่วนสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาอีกด้วย

5.3 มีความสามารถพิเศษและกล้าแสดงออก ความสามารถพิเศษที่ผู้สอนภาษาไทยให้ชาวต่างประเทศมีนั้น เป็นข้อเด่น ที่ทำให้นักศึกษาสนุกสนาน เรียนภาษาด้วยความกระตือรือร้นตลอด เวลา สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาอยากเรียน ต่อๆ ไปไม่หยุดยั้ง ดังนั้น ความรู้ความสามารถพิเศษหลายด้านที่ผู้สอนควรสั่งสมไว้ใช้ ประกอบการสอน เช่น ความสามารถด้านการแสดงละครและเขียน บทละคร เพราะการแสดงละครเป็นการฝึกพูดและฝึกอ่านที่ได้ผล อย่างมากดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น มีความสามารถในการร้องเพลง เพลงช่วยให้นักศึกษาจดจำคำศัพท์ได้ง่าย พร้อมทั้งสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผู้สอนที่มีความสามารถ ในการวาดภาพสดเพื่อประกอบ การสอน แม้เพียงแค่ภาพการ์ตูนลายเส้นง่ายๆ ที่วาดทันทีบน กระดานชอล์ก ก็จะทำให้การศึกษาเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้อย่างง่ายดาย และยังตื่นตาตื่นใจกับภาพเหล่านั้น

นอกจากความสามารถพิเศษต่างๆ ที่กล่าวไปแล้วนั้น ผู้สอนที่มีความรู้เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตและสภาพ สังคมไทย ก็นับเป็นเรื่องจำเป็นอย่างมาก เช่น รู้วิธีนุ่งผ้าไทย วิธีสวมใส่ ชุดไทยพร้อมเครื่องประดับแบบต่างๆ เช่น รู้วิธีนุ่งผ้าถุง วิธีนุ่งโจง กระเบน วิธีหมั้นผ้าสไบ เพื่อสาธิตได้ เป็นต้น ลักษณะสำคัญของ ผู้สอนภาษาไทยที่ควรมีและนักศึกษาประทับใจมากที่สุด คือ เป็นผู้ที่ รู้วิธีทำอาหารไทย แกะสลักผักผลไม้แบบง่ายๆ ได้ และทำงาน ประดิษฐ์ที่มีในวิถีชีวิตแบบไทยๆ ทั่วไปได้ เช่น การพับกระดาษ การ สานปลาตะเพียน การทำกระทง การร้อยมาลัยดอกไม้ม การสอนร้อง ในวันลอยกระทง หรือวันสงกรานต์ พร้อมเปิดเพลงร้องแบบไทยๆ ในโอกาสที่เหมาะสม และสร้างความสนุกสนานประทับใจ การมี

ความสามารถในการเล่นดนตรี นาฏศิลป์ไทย การแสดง รวมถึงมวยไทย ก็นับเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่งสำหรับชาวต่างประเทศ ผู้สอนสามารถนำมาใช้ประกอบการสอนเพื่อสร้างความแปลกใหม่ เสียงขลุ่ยไทย วิธีการตีฉิ่งฉาบ เป็นเสียงที่สร้างความสดชื่น ไม่จำเจ พร้อมชมวิถีทัศนียภาพไทย หรือได้ทดลองทำศิลปะป้องกันตัวเล็กๆ น้อยๆ ล้วนเป็นสิ่งที่น่าตื่นเต้นไม่น้อย

2. เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้วิธีการสอนของนักศึกษาจีน ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ในโครงการความร่วมมือทางวิชาการ สาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์กับนักศึกษาต่างประเทศ

การวัดผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้วิธีการสอน ผู้วิจัยใช้คำศัพท์ที่ใช้จะเป็นคำศัพท์ที่มาจากงานวิจัยเรื่อง การกำหนดคำศัพท์พื้นฐานภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศระดับต้น (รุ่งฤดี แผลงศร, 2557, หน้า 174-183) โดยอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ จะทดสอบคำศัพท์พื้นฐานดังกล่าว จำนวน 1,951 คำกับนักศึกษาต่างประเทศในระดับชั้นปีที่ 2 ก่อน เพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่รู้และไม่รู้จัก โดยการวัดความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ดังกล่าว หมวดคำกริยา เป็นหมวดคำที่นักศึกษาต่างประเทศรู้จักมากที่สุดถึงร้อยละ 80.03 หมวดคำนามคือหมวดคำที่นักศึกษาต่างชาตี่รู้จักน้อยที่สุด คือร้อยละ 68.52 และนำไปเปรียบเทียบโดยใช้คำศัพท์ชุดเดิมในการเรียนการสอนระดับชั้นปีที่ 4 ปรากฏว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น พบว่าคำศัพท์ที่นักศึกษารู้จักได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 92.65 และสามารถนำไปใช้สื่อสารได้อย่างถูกต้องสามารถใช้ภาษาในประกอบอาชีพได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์วิธีการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ ของอาจารย์ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศให้แก่ นักศึกษาชาวต่างประเทศ และได้มองเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนสำหรับชาวต่างประเทศนั้นควรมีค่านึงถึงความหลากหลายในวิธีสอน เอาใจใส่ในรายละเอียดทุกขั้นตอน โดยเฉพาะด้านการฝึกทักษะที่ควรสอนแบบบูรณาการ ซึ่งตรงกับข้อเสนอแนะในการสอนภาษาไทยให้แก่ นักศึกษาจีน ของ สุริยวรรณ เสถียรสุคนธ์ (2554, หน้า 139) ว่าวิธีการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐาน ไม่ควรแยกการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ออกจากกัน ควรบูรณาการการใช้ภาษาทั้ง 4 ทักษะเข้าด้วยกัน หรือในกรณีที่มีนักศึกษาจำนวนมากเกินไปและต้องฝึกทักษะอาจแยกวิชาทักษะการใช้ภาษาไทยออกเป็น 2 ส่วน คือ ทักษะการฟัง-พูด และทักษะการอ่าน-เขียน ทั้งนี้ผู้วิจัยมี

ความเห็นตรงกันว่าในเรื่องการอ่านและการเขียนนั้น มีรายละเอียดด้านเนื้อหาสาระและรูปแบบที่แตกต่างมากมาย การเรียนการสอนทักษะการอ่านและการเขียนจึงมักแยกออกจากกัน ฝึกฝนเรียนรู้ตามหัวข้อที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้ความพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง ต่อเนื่องของผู้สอนจะทำให้ นักศึกษาต่างประเทศเกิดความประทับใจ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการใช้ภาษาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารตลอดจนการทำงานในอนาคตต่อไป ซึ่งตรงกับคำกล่าวของทศนา เขมมณี (2545, หน้า 113) กล่าวว่า ผู้สอนต้องจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitude) คือให้ความรู้ความเข้าใจด้านภาษาและฝึกทักษะทางภาษาในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตลอดจนมีความรู้สึกหรือมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาไทย

แม้การเรียนภาษาไทยจะเป็นการเรียนรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรม แต่ผู้สอนก็ยังจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถพิเศษด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อใช้สืบค้นความรู้จากคลังอินเทอร์เน็ต นำมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อได้ใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบและเนื้อหาการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ความสามารถพิเศษด้านการถ่ายภาพและตัดต่อภาพและเสียง ทำให้ได้สื่อหรือภาพผลงานของนักศึกษา เพื่อนำมาเสนอผลการเรียนรู้ หรือเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นข้อบกพร่องและพัฒนาการของตนเอง ซึ่งมีผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างประทับใจได้ทั้งสิ้น สิ่งเหล่านี้ ล้วนทำให้นักศึกษาชาวต่างประเทศจดจำความเป็นไทยและภาษาไทยไม่รู้ลืม

เหนือสิ่งอื่นใด แม้การจัดการเรียนการสอนจะมีคุณภาพมากเพียงใด แต่การดำเนินการด้านการส่งเสริมการตลาด ไม่พัฒนา ก็ทำให้มหาวิทยาลัยหรือหลักสูตรยังไม่เป็นที่รู้จักของชาวต่างประเทศ ซึ่งตรงกับ ชิดโมโสณ วิสิฐนิธิกิจจา และอิงอร ต้นพันธ์ (2561, หน้า 122) ที่กล่าวว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านส่งเสริมการตลาด การที่มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานดูแลนักศึกษาต่างชาติที่มีความใส่ใจในการบริการ ให้คำแนะนำ อำนวยความสะดวก ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา การให้ทุนสนับสนุนการศึกษาสำหรับ ผู้ที่มีผลการเรียนในระดับดี การโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูล การจัดการศึกษาที่ชัดเจนกับผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่มหาวิทยาลัยในประเทศจีน การจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น ตรงตามความต้องการของผู้เรียน เป็นปัจจัยที่ ทำให้นักศึกษาจีนให้ความสำคัญเป็นลำดับต้นๆ ในการตัดสินใจมาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรดำเนินการในลักษณะเช่นนี้ อย่างสม่ำเสมอรวมทั้งมีพัฒนาการให้ข้อมูลข่าวสารการศึกษาผ่านทางสื่อสังคมที่เป็นที่นิยมของนักศึกษาชาวจีน เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการสื่อสารให้ถึงผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น ดังนั้นนโยบายสนับสนุนด้านการตลาดที่เฉียบขาดและใส่ใจในการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งผู้สอนจากผู้บริหาร

มหาวิทยาลัยจะสามารถเพิ่มจำนวนผู้เรียนชาวต่างประเทศได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

2. ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้วิธีการสอนของนักศึกษาจีน ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 ในโครงการความร่วมมือทางวิชาการ สาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์กับนักศึกษาต่างประเทศนั้น การวัดผลความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่รู้จักและไม่รู้จักในระดับชั้นปีที่ 2 ทำให้ผู้สอนรู้ว่าผู้เรียนมีคำศัพท์ที่รู้จักในระดับใด และมีคำศัพท์ใดบ้างที่ยังไม่รู้จัก ผู้สอนสามารถวางแผนการสอนในแต่ละวิชาเพื่อนำคำศัพท์ที่นักศึกษาควรรู้จักเพิ่มในเนื้อหาวิชาที่สอนและนำไปต่อยอดในการเรียนรู้เรื่องประโยค การสนทนา และการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม หรือกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อธิติญา แสงมณี (2546, บทคัดย่อ) ที่ได้การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชาวต่างประเทศ ว่า ปัญหาเนื้อหาวิชาภาษาไทยที่มีเนื้อหาค่อนข้างง่ายสำหรับนักเรียนระดับกลาง นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการออกเสียง การเรียงคำให้เป็นประโยค แนวทางแก้ไขที่นักเรียนได้เสนอคือเนื้อหาไม่ควรซ้ำกันและไม่ควรง่ายเกินไป ไม่ควรเน้นการเรียนรู้คำศัพท์เพียงอย่างเดียว ควรสอนการสร้างประโยค การเรียงคำ การสนทนามากขึ้น โดยให้มีการฝึกพูดภาษาไทยให้มากขึ้นในห้องเรียน ควรมีการสอนวัฒนธรรมที่ได้นำไปใช้จริง ควรเน้นเรื่องการออกเสียงให้ถูกต้องและครูต้องช่วยแก้ไข ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเห็นว่าการใช้สื่อในการสอนน้อย กิจกรรมในห้องเรียนไม่น่าสนใจและไม่ได้เน้นการสื่อสารตามสถานการณ์จริง ครูควรเพิ่มกิจกรรม สื่อการสอน เกมและเทคนิคการสอนที่น่าสนใจมากขึ้น ความต้องการของนักเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทย ระดับต้นมีความต้องการเกี่ยวกับทักษะในด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ส่วนระดับกลางต้องการเรียนเกี่ยวกับการไปทัศนศึกษา กีฬาและงานอดิเรก สัตว์และการนับเลข ผลไม้ อาหาร และการซื้อของ ข้อเสนอแนะของนักเรียน คืออยากมีเวลาเรียนภาษาไทยเพิ่มขึ้น มีกิจกรรมให้ทำหลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีการแลกเปลี่ยนกับสถาบันอื่นๆ ที่เปิดสอนวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ หรือผู้เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองจากผู้สอนชาวต่างประเทศกับเจ้าของภาษา
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและต่างประเทศที่เปิดสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

เอกสารอ้างอิง

- กิงกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล. (2561, กรกฎาคม-ธันวาคม). กลวิธีการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เรียนภาษาไทย ในฐานะภาษาต่างประเทศ. *วารสารศิลปศาสตร์*, 18(2), 173-174.
- ชินโสณ วิสิฐนิจิภา และอิงอร ตันพันธ์. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตของนักศึกษาจีน. *วารสารราชชนครินทร์*. 15(33), 115-122.
- ทิตนา แจมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อติญา แสงมณี. (2546). สภาพปัญหาและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวต่างประเทศโรงเรียนนานาชาติ เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รุ่งฤดี แผลงศร. (2557). การสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศโดยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ. *ศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 14(2), 5.
- วิรัช วงศ์นันทวัฒน์. (2548). ภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ : การเรียนรู้ตามสภาพจริง. *มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 23(1), 1-17.
- สุรีย์วรรณ เสถียรสุคนธ์. (2554). การสอนภาษาไทยให้แก่ นักศึกษาชาวจีน : สภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไข. *วารสารมนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 18(1), 127-140.